

Datum
2025-09-18
ESV dnr
2025-01074
Handläggare
Jenny Eriksson

Ert datum
2025-05-21
Er beteckning
A2025/00273

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete

Ekonomistyrningsverket (ESV) besvarar remissen utifrån uppdraget i myndighetens instruktion att ansvara för att samordna arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis stödjer Ekonomistyrningsverket delegationens förslag som delvis berör arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

ESV bedömer samtidigt att den mycket breda definitionen av arbetslivskriminalitet, som innefattar väldigt många områden, är problematisk. ESV ser även att det bara är en liten del av välfärdsmyndigheternas arbete enligt förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen som berörs.

Kapitel 3 Arbetslivskriminella upplägg och organiserad brottslighet

Översyn av nystartsjobbets utformning

ESV tillstyrker förslaget att se över nystartsjobbets utformning. De senast genomförda omfattningsstudierna som avsåg 2021 visade hur nystartsjobb var en av fyra ersättningar med störst andel felaktiga utbetalningar. ESV bedömer samtidigt att det är mycket viktigt att samverkan fortsätter inom ramen för nästkommande omfattningsstudier för att komma till rätta med kända och okända risker för felaktiga utbetalningar inom nystartsjobben.

Kapitel 5 Reglerade yrken

Möjliggörare

ESV instämmer i delegationens beskrivning av de risker som nämnda reglerade yrken kan ha för samhället, däribland läkare. De senast genomförda omfattningsstudierna som avsåg 2021 visade hur det inom tandvård och assistansersättningen finns omfattande felaktiga utbetalningar och där felaktigt utfärdade sjukintyg är en känd risk. För att få mer kunskap om hur möjliggörare kan bidra till felaktiga utbetalningar har ESV genomfört en översiktlig kartläggning som framgår av rapporten *Säkerställ korrekta utbetalningar från välfärdssystemen – förslag på åtgärder 2025* (ESV 2025:25). Kartläggningen utmynnade i ett förslag om att regeringen skyndsamt tillsätter en utredning av välfärdsmyndigheternas behov av att förebygga, upptäcka och utreda möjliggörare av felaktiga

utbetalningar. ESV anser att möjliggörare kan orsaka allvarliga konsekvenser för allmänhetens tilltro till välfärdssystemen, och att det därmed är viktigt att identifiera åtgärder för att motverka denna företeelse.

Kapitel 6 Åtgärder mot arbetslivskriminalitet

Samverkan och ändamålsenlig informationsdelning

Trots regeringens olika initiativ för att förbättra möjligheterna till informationsutbyte är huvudregeln fortfarande sekretess mellan myndigheter. För att det förbättrade informationsutbytet ska få förväntad effekt i form av minskade felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen föreslår ESV att regeringen tillsätter en utredning som undersöker möjligheterna till en ny lag där huvudregeln är offentlighet när uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden delas mellan myndigheter eller mellan olika verksamheter inom en myndighet (ESV 2025:25).

ESV:s årliga analys av det riksdagsbundna målet om korrekta utbetalningar visar på vikten av extern samverkan. Just samverkanssatsningen mot arbetslivskriminalitet lyfts av flera myndigheter som en betydande åtgärd i arbetet mot felaktiga utbetalningar, med bland annat ökade upptäckta felaktiga utbetalningar och återkrav som resultat (ESV 2025:15). ESV vill framhålla vikten av att samverkan stärks ytterligare mellan berörda myndigheter, där Utbetalningsmyndigheten från och med årsskiftet kommer ha det samordnande ansvaret.

Kapitel 7 Hur bör arbetet mot arbetslivskriminalitet bedrivas framåt?

Ökade resurser på forskning och kunskapshöjande insatser

ESV har inga synpunkter på förslaget om ökade resurser till forskning och kunskapshöjande insatser inom området.

Utvärderingar av vidtagna åtgärder

ESV tillstyrker förslaget att det sker utvärderingar av vidtagna åtgärder för att bedöma om de är effektiva och som underlag för att föreslå ytterligare åtgärder. I rapporten ESV 2025:15 framhåller vi vikten av att berörda myndigheter blir bättre på att bedöma genomförda åtgärders effekter på ett sätt som går att koppla till de resultatindikatorer som mäter målet om korrekta utbetalningar. Det blir annars svårt att dra slutsatser om åtgärdens effekt och i förlängningen om målet är att betrakta som uppfyllt eller inte.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. I beredningen har även tf. enhetschef Eva Lindblom deltagit. Utredare Jenny Eriksson har varit föredragande.

Datum: 2025-09-18

.....
Beslutande
Peter Kvist

.....
Föredragande
Jenny Eriksson

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.